

Riksbankens författningssamling

Riksbankens föreskrifter och allmänna råd om företag av särskild betydelse för genomförandet av betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap

Beslutade den 14 december 2023.

Riksbanken föreskriver följande med stöd av 13 kap. 1 § 10 och 11 lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank och beslutar följande allmänna råd.

Innehåll

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser som anger vilka företag som bedriver verksamhet som är av särskild betydelse för genomförandet av betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap.

Bestämmelserna anger hur sådana företag, enskilt och i samverkan med Riksbanken, ska planera och förbereda samt utbilda och öva för att kunna upprätthålla den del av företagets verksamhet som avser betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap.

Definitioner

2 § Med betalningar avses elektroniska betalningar och betalningar med kontanter och andra betalningsmedel enligt 4 kap. lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank.

Med elektroniska betalningar avses kontotillgodohavanden och elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar.

Med betalapplikation avses en mobilapplikation som används för att initiera överföring av pengar och som möjliggör omedelbara betalningar mellan betalkonton.

Tillämpningsområde

3 § Dessa föreskrifter gäller för

1. företag som har tillstånd enligt 19 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden att bedriva clearingverksamhet,
2. värdepapperscentraler med tillstånd enligt artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012 samt som står under Finansinspektionens tillsyn,
3. svenska kreditinstitut enligt 1 kap. 5 § 10 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och filialer till utländska kreditinstitut enligt 4 kap. 1 och 4 §§ samma lag, som har verksamhet i hela Sverige och som tillhandahåller betalkonton till privatpersoner eller företag samt som den 1 juli närmast föregående år hade mer än

70 miljarder kronor i inlåning från privatpersoner och företag med undantag för finansiella företag,

4. svenska företag som tillhandahåller tjänster för elektronisk identifiering och underskrift som har godkänts av Myndigheten för digital förvaltning och som har tecknat avtal om att tillhandahålla elektronisk identifiering och underskrift för betalning med minst tre sådana kreditinstitut som avses i 3,
5. svenska företag som tillhandahåller betalapplikationer och som i snitt har en månatlig volym avseende privatpersoner och företag som överstiger 15 miljarder kronor,
6. företag som har ingått avtal med Riksbanken om kontantförsörjning enligt Riksbankens föreskrifter (RBFS 2023:2) om kontantförsörjning, eller om räntekostnadsersättning enligt Riksbankens föreskrifter (RBFS 2023:1) om räntekostnadsersättning för kontanter som avskilts och lagrats i särskild ordning, och
7. företag som är ombud eller operatör till företag som avses i 6.

Företagens uppgifter

4 § Företaget ska planera och förbereda för att kunna upprätthålla den del av företagets verksamhet som avser betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap. Företagets planering och förberedelse ska omfatta att

1. fastställa rutiner som beskriver hur verksamheten ska upprätthållas,
2. fastställa vilken personal och bemanning som behövs för att företaget ska upprätthålla verksamheten,
3. säkerställa att företaget har tillgång till de lokaler och den utrustning som behövs för att upprätthålla verksamheten, samt
4. säkerställa att företaget har tillgång till den informationsteknik och information som behövs för att upprätthålla verksamheten.

När företaget planerar och förbereder inför höjd beredskap ska företaget beakta totalförsvarets krav. Företagets planering och förberedelse enligt första stycket 1–4 ska dokumenteras samt årligen ses över och uppdateras vid behov.

Allmänna råd

Målet för företagets planering och förberedelse bör vara att kunna upprätthålla den del av företagets verksamhet som avser betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap. Företagen bör sträva efter att så långt det är möjligt tillhandahålla samma tjänster som de gör i ett normalläge.

Utgångspunkten för företagets planering och förberedelse inför höjd beredskap bör vara att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under en del av denna tid.

Företagen bör informera berörda arbets- och uppdragstagare om den tystnadsplikt som regleras i 5 kap. 6 § lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank.

5 § Företaget ska ha en flerårig plan som beskriver omfattningen av företagets planerade utbildnings- och övningsverksamhet. Planen ska inkludera långsiktiga mål, identifierade målgrupper samt i vilken omfattning respektive målgrupp ska delta i utbildningar och övningar.

Företaget ska se till att personal enligt 4 § 2 deltar i utbildningar och övningar i den omfattning som behövs för att kunna upprätthålla den del av företagets verksamhet som avser betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap.

Företaget ska genomföra årliga övningar för att testa att företagets planering och förberedelse enligt 4 § säkerställer att företaget kan upprätthålla den del av företagets verksamhet som avser betalningar. Företaget ska utvärdera övningarna, dokumentera utvärderingen och återföra identifierade åtgärdsbehov till företagets planering och förberedelse inför fredstida krissituationer och höjd beredskap enligt 4 §.

6 § Företaget ska delta i Riksbankens arbete med planering och förberedelse avseende

1. analys av betalningsflöden för att få samsyn om vad som omfattas och en gemensam utgångspunkt för arbetet,
2. identifiering och genomförande av gemensamma åtgärder för att stärka förmågan att upprätthålla betalningar under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap, samt
3. samverkan om företagets planering och förberedelse för att se till att betalningar kan upprätthållas under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap.

7 § Företaget ska delta i de gemensamma utbildningar som Riksbanken genomför för att öka kunskapen och verka för att företagets arbete bedrivs på ett enhetligt sätt.

Företaget ska delta i de gemensamma övningar som Riksbanken genomför för att testa om företagets planering och förberedelse tillsammans gör att betalningar kan upprätthållas under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap.

8 § Företaget ska planera och förbereda för att kunna ingå i den ledningsfunktion för samordning och information som Riksbanken leder under fredstida krissituationer och vid höjd beredskap.

Uppgiftsskyldighet

9 § Företaget ska lämna uppgifter till Riksbanken om vem på företaget som är kontaktperson gentemot Riksbanken samt kontaktuppgifter till denne. Företaget ska också informera Riksbanken när dessa uppgifter ändras.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 februari 2024.